

פרוטוקול משיבת המועצה המינהלית
שהתקיימה בתאריך 17.12.2020 באמצעות אמצעי תקשורת

נוכחים מקרב חברי המועצה: יהושע שמר, יו"ר המועצה המינהלית (למעט נושא 8, חלקי בנושא 7)

אנדרו אביר, המשנה לנגיד הבנק

סגי איתן (מ"מ יו"ר המועצה בסעיף 8 וחלקית בנושא 7)

מוטי בסר

אמיר ירון, נגיד הבנק

נעים נג'אר

נעדרים מקרב חברי המועצה:

שרון רבין מרגליות

נוכחים מקרב עובדי הבנק:

נאוה אוסטרוב, עוזרת למזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית

יהונתן אתר, יועץ המנכ"ל (למעט נושא 4)

גולן בניטה, ראש מטה הנגיד (למעט נושא 4)

שולמית גרי, מנכ"לית הבנק

שי רוזנשטוק, המבקר הפנימי

אסתי שורץ, מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית

טידה שמיר, היועצת המשפטית

נוכחים נוספים בנושא 2 בסדר היום:

יעל ואקנין, מנהלת היחידה לתכנון וכלכלה

רחל צימלס, היחידה לתכנון וכלכלה

נורית פלטר איתן, מנהלת מחלקת תקשורת, הסברה וקשרי קהילה

נוכחים נוספים בנושא 9 בסדר היום:

אייל חדד, הממונה על שיתוף בנתוני אשראי

שירלי אבנר, המחלקה המשפטית

סדר היום:

1. אישור פרוטוקולים
2. אישור פרסום עיקרי תוכנית העבודה לשנת 2021
3. עדכוני הנגיד והמנכ"לית
4. עדכונים משיבת וועדת הביקורת
5. מבקר המדינה דוח שנתי 71א – יישום תוכנית מענק עבודה ברשות המיסים – מעקב מורחב
6. דוח ביקורת בנושא "מערכת חזאים" (דוח מספר 2010)
7. דוח ביקורת בנושא העברת תשלומים בחטיבת השווקים (דוח מס' 1905)
8. דוח סקירה עצמית תקופתית טיפול בתלונות עובדים (דוח מספר 2017)
9. ניהול סיכונים – המערכת לשיתוף בנתוני אשראי – דיון המשך

נושא 1 בסדר היום: אישור פרוטוקולים
המועצה דנה בטיוטת הפרוטוקול משיבתה שהתקיימה ב-24 בספטמבר 2020.

החלטות:
המועצה מאשרת את הפרוטוקול משיבתה שהתקיימה ב-24 בספטמבר 2020.

נושא 2 בסדר היום: אישור פרסום עיקרי תוכנית העבודה לשנת 2021
מנהלת היחידה לתכנון וכלכלה ציינה כי חוברת התקציב של הבנק לשנת 2021 הונחה על שולחנה של וועדת הכספים של הכנסת, וכעת ממתנינים לקביעת מועד לישיבה בוועדה. במקביל הבנק נערך לפרסום החוברת המציגה לציבור את עיקרי תוכנית העבודה של בנק ישראל, ולפרסום הודעה לעיתונות שתתמקד בעיקר בתקציב הבנק.
חבר מועצה הציע לשקול לעבות במעט את ההתייחסות למערכת לשיתוף בנתוני אשראי בחוברת עיקרי תוכנית העבודה של הבנק.

החלטות:
בהתאם לסעיף 20(ב) לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010, המועצה המינהלית מאשרת לפרסם לציבור באתר האינטרנט של הבנק את עיקרי תוכנית העבודה של הבנק לשנת 2021, כפי שהובאו בפניה על ידי הבנק ובשינויים שהוצגו בדיון.

נושא 3 בסדר היום: עדכוני הנגיד והמנכ"לית
מתקפת הסייבר על חברת "שירביט"
מנכ"לית הבנק עדכנה כי יחידת ההגנה בסייבר ערכה תחקיר על אירוע התקיפה על השרתים של חברת "שירביט", ובשבוע הבא יתקיים בבנק דיון מעמיק בנושא זה. לדבריה, בנק ישראל ערוך כנראה טוב יותר מהחברה להתמודד עם תקיפה ממקור חיצוני, והוא מקיים שגרת תרגילים שמטרתם למנוע ניסיונות חדירה למחשבים באמצעות דיוג (Phishing). היא הוסיפה כי חברת "שירביט" מבטחת כיום את מכוניות עובדי הבנק, לאחר שזכתה במכרז¹*

אירוע הוקרה למצטיינים
מנכ"לית הבנק דיווחה על אירוע וירטואלי שנערך לכבוד 5 עובדים ו-2 צוותים שזכו בפרסים על הצטיינותם בשנת 2020. באירוע נטלו חלק כ-400 מעובדי הבנק ובמסגרתו הוקרן סרטון שהציג את עיקרי הפעילות בבנק בשנת 2020 וגם נערכה הדלקת נרות חנוכה. המנכ"לית תיארה את תרומתם של שני הצוותים הזוכים להתמודדות הבנק עם ההשלכות של משבר הקורונה.

חבר המועצה בירך על הפעילות שלדבריו תורמת להעצמת עובדי הבנק ובמיוחד בתקופה שבה הם מנועים ממפגשים ואירועים של פנים מול פנים.

בטיחות וגהות
מנכ"לית הבנק דיווחה על בדיקת איכות האוויר שנערכה בבנייני הבנק בתל אביב (ברחוב לילינבלום וברחוב ביבנה). לדבריה, הבדיקות הללו הן חלק מבדיקות הנערכות מדי פעם כדי להבטיח תנאי סביבה נאותים לשהים בשטחי הבנק. התוצאות אמורות להתקבל בתוך שבוע. בנוסף נערכו הדרכות למנהלים בבנק בנושא אחריות רגולטורית על היבטי בטיחות. המנכ"לית גם עדכנה כי הבנק ממשיך

¹ הוחלט לא לפרסם – נושא שאינו סופי הנמצא בבדיקה.

להקפיד על נוהלי העבודה של תקופת הקורונה, כמו עבודה בקפסולות, כדי להפחית את סיכון ההדבקה בקרב העובדים. לאחרונה הסתיימה חלוקת מחשבים לעובדים, שנועדו לאפשר להם לעבוד בחלק מימי השבוע מביתם.

פרויקט הבינוי

המנכ"לית עדכנה כי החתימה על תוספת מספר 5 להסכם בין הבנק לקבלן, מתעכבת לנוכח הסתייגויות שהעלה הקבלן. היא הזכירה כי התוספת נועדה לשנות את שיטת חישוב התמורה עבור שיפוץ קומת המרתף בבניין המרכזי מכתב כמויות לפאושלית. החשש העיקרי של הקבלן הוא שיהיה עליו לשאת בעלות נוספת אם הקונסטרוקטור יערוך שינוי בתוכניות השיפוץ, לצורך חיזוק עמודי התמיכה של קומת המרתף.^{2*} המנכ"לית אמרה כי תדווח לבנק על התפתחויות בעניין זה.

סבסוד נופש לעובדים

מנכ"לית הבנק ציינה כי בגלל משבר הקורונה נמנעה מכ-180 עובדים בבנק היכולת לצאת לנופש ולממש את זכותם לסבסוד הנופש. לדבריה, במצב דברים רגיל אפשר לממש את ההטבה הזו רק במהלך השנה הקלנדרית ואי אפשר להעבירה לשנה הבאה. עם זאת, לנוכח הנסיבות הנהלת הבנק סבורה כי צריך לאפשר לעובדים שלא מימשו את ההטבה ב-2020 לממש אותה עד ה-3 באפריל 2021. המנכ"לית ציינה כי היא אישרה לאגף משאבי אנוש לפרסם מכתב לעובדים המודיע להם על דחיית המועד האחרון למימוש ההטבה כאמור. לאחר פרסום המכתב פנתה אליה היועצת המשפטית של הבנק והבהירה לה כי צריך לקבל את אישור הממונה על השכר במשרד האוצר וגם את אישור המועצה למהלך שכזה. המנכ"לית אמרה כי לדעתה לא מדובר בהטבה חדשה או בשינוי בתנאי שכר המחייבים את אישור הממונה על השכר או את אישור המועצה, אלא רק דחייה של זכות קיימת לשנה העוקבת. עם זאת, הואיל וקיימת האפשרות שהממונה יקבע כי יש בסמכותו כדי למנוע את דחיית ההטבה ועובדים עשויים להיפגע כתוצאה מכך, היא פנתה אליו בבקשה לאשר את הדחייה. לדבריה, אישור דומה ניתן על ידי נציבות שירות המדינה למספר גופים במגזר הציבורי. המנכ"לית הוסיפה כי בהתאם להנחיית היועצת המשפטית של הבנק היא מעלה את הבקשה גם בפני המועצה למרות שעל פי הפרשנות שלה לסעיף 20 (א) (5) לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010, אין צורך בכך.

חבר מועצה אמר שאומנם אפשר להתווכח עם יועצים משפטיים, אבל לדעתו אין לנהוג בניגוד לדעתם וצריך להקפיד שלא ליצור תקדים כזה.

המנכ"לית הבהירה שההטבה טרם מומשה ולפיכך ככל שהיא לא תאושר על ידי המועצה או על ידי הממונה על השכר ניתן לבטל. בכל מקרה היא תמשיך לעבוד בשקיפות מול המועצה בהצגת הנושאים.^{3*}

חבר מועצה שאל אם בתקציב הבנק לשנת 2021 יש תקציב לסבסוד הנופש לעובדים שנדחה מ-2020.

מנכ"לית הבנק השיבה שהואיל והתקציב לסבסוד נופשונים אינו מנוצל במלואו באף אחת מהשנים, אין מניעה, בהיבט התקציבי, לדחות את הסבסוד. היא הדגישה כי לא תהיה חריגה כלשהי בסעיף התקציבי הרלוונטי.

² הוחלט לא לפרסם – נושא שפרסומו יכול לפגוע במו"מ.
³ הוחלט לא לפרסם – נושא הקשור לעניינו של היחיד.

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית העירה שלדעתה הסכום השנתי בסעיף התקציבי הרלוונטי משקף את העובדה שרק חלק מהעובדים, 455 בממוצע, מנצל את הסבסוד. היא שאלה אם מדובר רק בדחיית האפשרות לנצל את הסבסוד עבור נופש או שמא גם את הסבסוד עבור הפעילות של "שישי פנאי".

מנכ"לית הבנק השיבה כי המכתב שפורסם לעובדים התייחס רק לדחיית ניצול הסבסוד בגין נופש. (מאוחר יותר במהלך הישיבה דיווחה המנכ"לית כי נמסר לה שהממונה על השכר במשרד האוצר הסכים לדחות גם ניצול הסבסוד עבור הפעילות של "שישי פנאי").

חבר מועצה אמר שלדעתו המועצה צריכה להחליט אם לאשר את האפשרות לדחות ל-2021 את הסבסוד עבור הנופש שצריך היה להיות מנוצל ב-2020. זאת, מפני שהמועצה היא זו שמאשרת את תנאי השכר וההטבות לעובדי בנק ישראל. יתר על כן, הסוגיה צריכה להגיע לדיון במועצה בנושא בסדר היום ולא אגב אורחא במסגרת דיווח.

חבר מועצה אחר אמר שהוא רואה טעם לפגם בעובדה שהמועצה תאשר בדיעבד את המהלך.

מנכ"לית הבנק הבהירה כי אין זה אישור בדיעבד מפני שהסבסוד עדיין לא נוצל.

חבר המועצה הקודם טען כי משיצא המכתב לעובדים הרי שהחלטה שלא לאשר את המהלך תקים מחאה בקרב העובדים כלפי המועצה. הוא אמר שעדיף כי מהלכים שכאלה יבוצעו בהסכמה, לאחר דיון ובשקיפות מלאה.

חבר מועצה אמר כי ככל שידוע לו ועד העובדים הביע התנגדות למהלך שתואר במכתב שפרסם אגף משאבי אנוש לעובדים.

מנכ"לית הבנק הסבירה כי ייתכנו סיבות כאלה ואחרות להתנגדות, אבל יו"ר ועד העובדים הביע בפניה תמיכה במהלך שנועד לסייע לפחות לחלק מהעובדים. היא דיווחה כי ועד העובדים הציג לה רשימה של דרישות לקראת מו"מ, גם בעניינים שבהם טיפל ההסכם הקיבוצי שנחתם ב-2019, לדוגמה כונוניות. מנכ"לית הבנק אמרה כי יחסי העבודה בבנק צפויים להעסיק אותה הרבה במהלך השבועות הקרובים.

חבר מועצה שאל מהי ההערכה לגבי סכום הסבסוד שיידחה ל-2021.

מנכ"לית הבנק השיבה כי ההערכה היא של כ-250,000 ש"ח.

חבר מועצה הציע שהמועצה תאשר את הבקשה לאפשר לעובדים לנצל את הסבסוד עבור נופש 2020 גם ב-2021, מאחר ואפשרות שכזו ניתנה גם לעובדים בגופים ציבוריים אחרים. הוא הבהיר שאומנם מדובר בכסף ציבורי שצריך לנהוג בו בזהירות, אבל צריך גם להביא בחשבון שמדובר בתקופה מיוחדת (קורונה) ואפשר לגלות בה יותר גמישות והבנה. יחד עם זאת, צריך בעתיד להביא לאישור המועצה מראש כל נושא הקשור לשכר ולהטבות לעובדי הבנק, מפני שזהו תפקידה.

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית הסבה את תשומת ליבם של חברי המועצה כי הממונה על השכר קבע שעובדים יוכלו לנצל את הסבסוד עבור נופש 2020 עד ה-3 באפריל 2021, והבנק יוכל לאשר, במקרים חריגים שמספרם לא יעלה על 10% ממספר הבקשות, לנצל את הסבסוד עד סוף אפריל 2021.

החלטות:

בהתאם לסעיף 20(א)(5) לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010, המועצה מאשרת את השינוי בתנאי השכר בנוגע למימוש הטבת נופשונים של שנת 2020, שאושר על ידי הממונה על השכר.

נושא 4 בסדר היום: עדכונים משיבת וועדת הביקורת

חבר מועצה דיווח כי הוועדה דנה בתלונה שקיבל המבקר הפנימי מעובד בבנק שחלק ממנה נוגע לתנאי הפרישה של חברי הנהלה לשעבר. במהלך הדיון הציע חבר ועדה כי מנכ"לית הבנק תבדוק את תנאי הפרישה של המנהלים הבכירים מבלי להתייחס לאלה של המנהלים המוזכרים בתלונה.

חבר מועצה אחר אמר שבחברות ממשלתיות מקובל כי הדירקטוריון מאשר את תנאי הפרישה של חברי ההנהלה, לאחר שאלה נידונים בוועדה פרסונלית. לדבריו, אם תנאי הפרישה הוגדרו כהלכה בהסכם ההעסקה של המנהל הבכיר אי אפשר לסטות מהם. הוא שאל מה היה התהליך לאישור תנאי הפרישה של המנהלים שאליהם מתייחסת התלונה.

מנכ"לית הבנק השיבה כי בישיבה הבאה של המועצה היא תציג את תהליך הפרישה של המנהלים ואת תנאי הפרישה שאושרו להם, לאחר שתלמד אותם לעומק.

חבר המועצה הקודם ביקש שגם היועצת המשפטית תהיה מעורבת בבדיקה. לדבריו, עדיין לא מאוחר לשנות את הדברים. הוא הוסיף כי צריך לעדכן את המנהלים בדבר התלונה שהוגשה והבדיקה שתיערך בעניינם.

חבר מועצה אחר אמר שאין צורך להמתין עד הישיבה הבאה של המועצה (שאמורה להתקיים בעוד כחודש) אלא לקיים דיון טלפוני מיד לאחר שהמנכ"לית תהיה ערוכה לדיווח למועצה על ממצאי הבדיקה. הוא הוסיף כי לעת עתה לא צריך להביא את הדברים לידיעת המנהלים, אלא אם יתברר שנפלו ליקויים בתנאי הפרישה שאושרו להם או בדרך שבה הם אושרו.

4*

חבר מועצה אמר שעל הבנק להקפיד בעניינים הקשורים לכספי ציבור, קלה כחמורה.

5*

החלטות:

המועצה מבקשת ממנכ"לית הבנק לבחון את התלונה שהתקבלה ולעדכן את המועצה בהקדם.

נושא 5 בסדר היום: מבקר המדינה דוח שנתי 71א – יישום תוכנית מענק עבודה ברשות המיסים – מעקב מורחב

⁴ הוחלט לא לפרסם – נושא הקשור לעניינו של יחיד.

⁵ הוחלט לא לפרסם – נושא הקשור לעניינו של יחיד.

יו"ר ועדת הביקורת דיווח כי בדוח הייתה התייחסות ליישום התוכנית למענק עבודה על ידי רשות המיסים. בהתייחסות הוזכר צוות שהוקם בבנק ישראל ללוות את התוכנית. הוועדה קיבלה סקירה מד"ר עדי ברנדר מחטיבת המחקר, שמרכז את עבודת הצוות, ודנה בתשובת הצוות לתיקון ליקויים בבנק ישראל למבקר המדינה בנוגע למתן המענק לאנשים עם מוגבלויות.

החלטות:

על פי סעיף 20(א)(7) לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010, החליטה המועצה המינהלית לאמץ את החלטות הצוות לתיקון ליקויים שצוינו בדוח מבקר המדינה – דוח שנתי 71א – יישום תוכנית מענק עבודה ברשות המיסים – מעקב מורחב. בהתאם לסעיף 21ב.א(א) לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 (נוסח משולב), ידווח יושב ראש המועצה למבקר המדינה על החלטות הצוות לתיקון ליקויים כאמור.

נושא 6 בסדר היום: דוח ביקורת בנושא "מערכת חזאים" (דוח מספר 2010)

מצורפת תמצית של דוח ביקורת בנושא "מערכת חזאים" (נספח א')

יו"ר ועדת הביקורת אמר שדוח הביקורת עוסק במערכת שמרכזת את התחזיות באשר לאינפלציה, לשער החליפין של השקל כלפי הדולר ולריבית בנק ישראל. את התחזיות מנפיקים כלכלנים בעלי מומחיות ממספר גופים, והחטיבה למידע וסטטיסטיקה מקבלת ומרכזת אותן. הביקורת בחנה את תהליך העבודה ואת מערכות המידע הקשורות למערכת החזאים, ומצאה מספר ליקויים כמו ניהול ידני של נתונים והיעדר בקרה מספקת על קבלת השאלונים והעברתם למערכת. כל הממצאים הכלולים בדוח הביקורת מקובלים על המבוקרים, חלקם יושמו כבר והשאר ייושמו במועדים שנקבעו. יו"ר הוועדה ציין כי הנתונים מהווים כלי עזר בעבודת הוועדה המוניתרית, והדגיש כי הוועדה דנה רק בהיבטים תפעוליים של המערכת. לוועדה לא היו המלצות נוספות על אלה שנכללו בדוח והיא ממליצה למועצה לקבל אותו.

החלטות:

המועצה מאשרת את ההמלצות הכלולות בדוח בדיקה בנושא "מערכת חזאים" (דוח מספר 2010).

נושא 7 בסדר היום: דוח ביקורת בנושא העברת תשלומים בחטיבת השווקים (דוח מס' 1905)

מצורפת תמצית של דוח ביקורת בנושא העברת תשלומים בחטיבת השווקים (נספח ב')

יו"ר המועצה אמר כי עליו לצאת מהישיבה לזמן מה וביקש כי חברת המועצה, הגב' סגי איתן, תמלא את מקומו.

יו"ר ועדת הביקורת אמר כי דוח הביקורת הוא בעל חשיבות עליונה מפני שהתשלומים שמבצעת חטיבת השווקים הם בסכומים אדירים. הביקורת חשפה מספר ליקויים, ^{6*} אם כי ישנן בקורות המפצות על תהליכים אלה. הוועדה קיבלה דיווח שעל פיו חלק מיישום ההמלצות המופיעות בדוח הביקורת כרוך במשאבים שאותם צריכה להקצות החטיבה לטכנולוגית המידע ^{7*}. הדיון בוועדה היה מעמיק והוועדה ביקשה ממנכ"לית הבנק לבחון אפשרויות להקדים את מועדי היישום של חלק מההמלצות הקריטיות יותר.

מנכ"לית הבנק דיווחה כי קיימה דיון עם המנהל החדש של החטיבה לטכנולוגית המידע, שבמהלכו הוא הציג בפניה משימות שלדעתו לא קודמו עד כה בקצב הראוי להן. הוסכם ביניהם כי המשימות עבור חטיבת השווקים יקבלו עדיפות ויקודמו מהר ככל האפשר כדי למנוע חשיפה לטעויות. המנכ"לית הוסיפה כי מנהל החטיבה יעדכן אותה על התקדמות הדברים בכל פגישת עבודה שתתקיים ביניהם.

⁶ הוחלט לא לפרסם – נושא הקשור לביטחון הבנק.

⁷ הוחלט לא לפרסם – נושא הקשור לביטחון הבנק.

חבר מועצה אמר שלנוכח חשיבותן הרבה של ההמלצות שבדוח הביקורת,⁸ צריך המבקר הפנימי לעקוב אחר יישומן המלא.

המבקר הפנימי אמר ש⁹ צריך שיהיו בקורות כמה שיותר טובות.

חבר מועצה הציע שחטיבת השווקים תעדכן את המועצה, בסוף הרבעון הראשון של 2021, לגבי ההתקדמות ביישום המלצות הביקורת.

החלטות:

1. המועצה מאשרת את ההמלצות הכלולות בדוח בדיקה בנושא העברת תשלומים בחטיבת השווקים (דוח מס' 1905).
2. המועצה מבקשת מהמבקר הפנימי לבחון את יישום ההמלצות. (לו"ז: דצמבר 2021)
3. המועצה מבקשת לקבל עדכון בנושא יישום ההמלצות מחטיבת השווקים (לו"ז: מרץ 2021)
4. המועצה ממנה את חברת המועצה סגי איתן כמ"מ של יו"ר המועצה בדיון.

נושא 8 בסדר היום: דוח סקירה עצמית תקופתית טיפול בתלונות עובדים (דוח מספר 2017)

מצורפת תמצית של דוח סקירה עצמית תקופתית טיפול בתלונות עובדים (נספח ג')

יו"ר ועדת הביקורת ציין כי הוועדה קיבלה דיווח מסגן המבקר הפנימי על יישום הנוהל לטיפול בתלונות עובדים והתאמתו לחוקים ולתקנות. הוא הוסיף כי בדוח צוינו מספר ליקויים מינוריים בנוגע להתנהלות מול המתלוננים. ליקויים אלה שהיו בעיקרם בהיבט הטכני, תוקנו כבר.

החלטות:

1. המועצה מאשרת את ההמלצות הכלולות בדוח סקירה עצמית תקופתית טיפול בתלונות עובדים.
2. המועצה ממנה את חברת המועצה סגי איתן כמ"מ של יו"ר המועצה בדיון.

נושא 9 בסדר היום: ניהול סיכונים – המערכת לשיתוף בנתוני אשראי – דיון המשך

הממונה על שיתוף בנתוני אשראי אמר כי סקר הסיכונים שנערך למערכת לשיתוף בנתוני אשראי מפרט 7 קבוצות של סיכונים-על. הסיכונים שסווגו כגבוהים יותר הם: מחסור במשאבים העומדים לרשות פונקציית הממונה; אי השגת מטרות החוק; מיעוט לשכות אשראי; ארביטראז' רגולטורי בין מערכת הבנקאות הפתוחה (API) לחוק נתוני אשראי.

הממונה ציין כי על פי חוק נתוני אשראי בנק ישראל צריך לפקח, לבקר ולהסדיר את פעילותם של: 3 לשכות אשראי, כ-35 מקורות מידע פעילים שרובם הם ספקי אשראי, כ-320 מיופי כוח בתמורה הרשומים במערכת, ולמעלה מ-1000 ספקי אשראי בסיכון נמוך המקבלים חיוויי אשראי מהמערכת. המחסור במשאבים העומדים לרשות הממונה פוגם ביכולת ההסדרה, האכיפה, הפיקוח והבקרה על כל משתמשי המערכת. הממונה ציין כי סעיף 19 לחוק מגדיר אילו מקורות מידע יעבירו מידע למערכת והממונה נדרש לוודא כי מקורות המידע מעבירים מידע מהימן ומדויק כדי לוודא שהמידע שבמערכת – שבסופו של דבר משפיע על דירוג האשראי של נוטלי האשראי – הוא אמין.

חבר מועצה שאל אם המחסור במשאבים מתקיים גם לאחר שהמועצה אישרה, במסגרת הדיונים בתקציב ובתוכניות העבודה לשנת 2021, תוספת של תקנים לפונקציה של הממונה.

⁸ הוחלט לא לפרסם – נושא הקשור לביטחון הבנק.
⁹ הוחלט לא לפרסם – נושא הקשור לביטחון הבנק.

הממונה השיב כי להערכתו, כמו גם להערכת הממונה על הגנת הפרטיות, תוספת התקנים אינה מספיקה ולפיכך הוא המליץ להשתמש גם במיקור חוץ נוסף. למשל לצורך חיזוק הבקרה על תחום אבטחת המידע אצל גופים מסוימים בקרב ספקי האשראי.

חבר המועצה הקודם שאל אם בקרות אלה לא נדרשו בתקופת כהונתו של הממונה הקודם על שיתוף בנתוני אשראי. הממונה השיב כי קודמו בתפקיד עסק בעיקר בהקמת המערכת, וכעת לאחר הקמתה נדרשים הפיקוח והבקרה על המשתמשים בה.

חבר מועצה אחר ציין כי על פי הוראות החוק בנק ישראל צריך לבצע בעצמו את הבקרה והפיקוח. לדבריו, על הבנק למצוא את הדרך להתמודד היטב עם האתגרים הכרוכים בכך, ובעיקר עם סיכוני הסייבר המתפתחים כל העת.

***** יו"ר המועצה חזר לשיבה *****

חבר המועצה אמר שבנק ישראל צריך קודם כל להגדיר את מתודולוגית הפיקוח כל הגופים הרלוונטיים במערכת, כמו לדוגמה פיקוח מדגמי המבוסס על ניהול סיכונים. חבר המועצה הבהיר כי בנק ישראל יתקשה לפקח על כל הגופים המחוברים למערכת, שמספרם הולך וגדל, באמצעים העומדים לרשותו ולא יוכל להוסיף לעצמו משאבים עד בלי די.

העוזרת ליועצת המשפטית אמרה כי בנק ישראל ניסה, עד כה ללא הצלחה, לפעול אצל משרד המשפטים כדי להביא לשינויים בחקיקה. היא ציינה כי יש פסיקה של בית המשפט העליון בנוגע להפעלת סמכויות פיקוח ובקרה על ידי מי שאינם עובדי ציבור. אומנם לבנק ישראל ניתנה אפשרות מסוימת להסתייע בגורמי חוץ אך זו מצומצמת ומותנית בתנאים. עם זאת, נמשכים המאמצים לשכנע את משרד המשפטים להרחיב את האפשרות להסתייע במיקור חוץ בפעילות הפיקוח.

חבר המועצה הקודם אמר שלעיתים צריך להביא בחשבון התפתחויות שחלו מאז שחוק חוקק, למשל בתחום הטכנולוגי, שבעקבותיהן אפשר לשקול שינויים בחקיקה.

העוזרת ליועצת המשפטית הבהירה שיש ניסיון להגדיר כי הפיקוח על הנתונים המוזרמים למערכת, שהם הליבה שלה, ייעשה באמצעות עובדי ציבור, ואילו הפיקוח על המעטפת של המערכת – כמו סייבר ואבטחת מידע, יכול להיעשות באמצעות מיקור חוץ. לדבריה, משרד המשפטים נוטה להרחיב את האפשרות של בנק ישראל להסתייע במיקור חוץ בפיקוח על היבטים של סייבר ואבטחת מידע. היא הוסיפה כי להערכתה לא צריך יהיה להגדיל באופן לינארי את משאבי הפיקוח של בנק ישראל לנוכח הגידול במספר הגורמים המחוברים למערכת.

מנכ"לית הבנק אמרה כי הואיל והמחוקק לא הגדיר במפורש את תכולת הפיקוח המוטלת על בנק ישראל, צריך יהיה להגדיר את מתודולוגית הפיקוח ואת תקן כוח האדם הנגזר ממנה. אומנם המועצה אישרה תוספת תקנים עבור הפונקציה של הממונה אבל גם לאחר שהם יגויסו ויוכשרו צריך יהיה להגדיר את סמכויותיהם ואת שיטת העבודה שלהם. לדעתה, לא נכון יהיה להטיל על הממונה את האחריות לכשלים, ככל שיהיו, בתחום הסייבר בגופים הקושרים למערכת, מפני שאי אפשר לפקח על הגופים הללו בהיבט זה באופן רציף. המנכ"לית הציעה להסתייע בחברת KPMG, אשר סייעה לבנק לבנות את המתודולוגיה של הפיקוח על לשכות האשראי, כדי לבנות את המתודולוגיה של הפיקוח על הגופים האחרים המחוברים למערכת. המנכ"לית ציינה כי הבנק בחן את המתודולוגיות הנהוגות לעניין הפיקוח והבקרה על המשתמשים במערכות מקבילות במדינות שונות, ומצא כי במדינות הללו, בניגוד לישראל, מאפשרים

להשתמש במיקור חוץ ובהיקף רחב מאוד. המנכ"לית אמרה שלאחר שתוגדר המתודולוגיה הנכונה לדעת בנק ישראל, תוצג למועצה התקינה הדרושה ליישומה.

הממונה על שיתוף בנתוני אשראי אמר שהמתודולוגיה שנבנתה על סמך מפת הסיכונים של המערכת לשיתוף בנתוני אשראי, היא לערוך ביקורת אצל הגופים הגדולים המחוברים למערכת אחת ל-3 שנים. הוא אמר שגם התוספת של 4 תקנים שאושרה לאחרונה על ידי המועצה, לא תאפשר לו לבצע את כל המטלות שהוגדרו בחוק ובהן הסדרה ופיקוח. לפיכך צריך לשקול להשתמש במיקור חוץ לפיקוח גם על גופים המקבלים דוחות הכוללים מידע פרטני על לקוחות, בהיבטים של אבטחת מידע וסייבר. זאת בדומה לפיקוח שנעשה כיום בהיבטים אלה בלשכות האשראי. הממונה הציע כי בנק ישראל ישכור את שירותיו של יועץ חיצוני בלתי תלוי בעל ניסיון בתחום הרגולציה שיגדיר מתודולוגיה לפיקוח שתעמוד בדרישות שקבע המחוקק, וגם יגדיר את התקינה הדרושה ליישום המתודולוגיה.

חבר מועצה אמר שהיועץ עשוי להציע תקינה בהיקף שהמועצה לא תוכל להסכים לו.^{10*} חבר המועצה אמר שבנק ישראל צריך לפעול גם כדי לשנות את החוק אבל עד שהדבר יקרה, אם בכלל, צריך למצוא את הדרך היעילה לעמוד בדרישות החוק עם האמצעים העומדים לרשות הבנק.

11*

חבר מועצה אמר שלדעתו האחריות לפיקוח על הגופים השונים חייבת להישאר בבנק ישראל, כל עוד החוק קיים במתכונתו הנוכחית. הוא הציע שהנהלת הבנק תגדיר את הדרך הנכונה להתמודד עם דרישות החוק בעניין הפיקוח, כזו שתשאיר אצלו את האחריות ואת הסמכות גם אם חלק מההיבטים הפיקוחיים יופעלו באמצעות מיקור חוץ. ההצעה שיגבש הבנק, כולל המשמעויות התקציביות שלה, יוצגו למועצה.

חבר מועצה אחר אמר שלדעתו צריך לבחון חלופות כמו גורמים אחרים בעלי ניסיון בין-לאומי במערכות דומות, כדי לקבל נקודות מבט אחרות בעניין הפיקוח. בכל מקרה צריך יהיה להפריד בין המתודולוגיה לבין יישומה.

12*

חבר המועצה הקודם אמר עד אשר הבנק יגדיר את המתודולוגיה של הפיקוח על הגופים שאינם לשכות האשראי צריך יהיה להיעזר ביועץ משפטי כדי לבחון אילו מטלות של פיקוח ובקרה אפשר לבצע באמצעות מיקור חוץ. במקביל ייבחן הבנק בעזרת יועץ חיצוני מהי המתודולוגיה הרצויה לפיקוח על הגופים המחוברים למערכת לשיתוף בנתוני אשראי שאינם לשכות האשראי. חבר המועצה הוסיף שהואיל והאחריות והסמכות על הפעלת המערכת היא בידי בנק ישראל צריך הבנק לשלוט בתהליכים שיתהוו לאחר גיבוש המתודולוגיה גם אם הוא יסתייע לשם כך במיקור חוץ.

חבר מועצה שאל אם יש רשימה של תנאי סף שבהם הגופים שמקבלים מידע מהמערכת צריכים לעמוד.

¹⁰ הוחלט לא לפרסם – חלופות שטרם גובשו ושפרטיהן עלולים לפגוע במו"מ עתידי.

¹¹ הוחלט לא לפרסם – חלופות שטרם גובשו ושפרטיהן עלולים לפגוע במו"מ עתידי.

¹² הוחלט לא לפרסם – חלופות שטרם גובשו ושפרטיהן עלולים לפגוע במו"מ עתידי.

בנק ישראל מזכירות הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית

הממונה השיב בחיוב והוסיף כי הפיקוח נועד לוודא כי המידע המוזרם למערכת הוא אמין מבחינה מבסופו של דבר הוא משליך על דירוג האשראי של הלקוחות ומכאן על יכולתם לקבל אשראי. להערכתו הפיקוח יידרש בעיקר בשלבים הראשוניים של הפעלת המערכת עד אשר ייעשה שימוש בכלי בקרה טכנולוגיים מתקדמים לניתוח איכות הנתונים ואז אפשר יהיה להשתמש בפחות תקנים מאלה הדרושים בשלב הנוכחי. הוא חזר והדגיש כי מספר התקנים שעומד לרשותו כיום לא מאפשר לו לבצע את כל המשימות המתוכננות בתוכנית העבודה.

העוזרת ליועצת המשפטית הבהירה כי החוק הטיל על בנק ישראל אחריות בלעדית להפעלת המערכת לשיתוף בנתוני אשראי, והבנק נטל על עצמו את האחריות הזו למרות שהיה ברור למדי כי הקמה והפעלה מיטבית של המערכת כרוכות בעלויות גבוהות מאוד. חלק מהתשומות הנדרשות לבנק ישראל הוא מינוי של מפקחים או כל כוח אדם אחר שנדרש עבור מערך הבקרה על איכות הנתונים שבמערכת. לדבריה, הוגשו כנגד בנק ישראל תביעות בגין הפרות / רשלנות / מחדלים שמקורם במקורות המידע ובשחקנים אחרים הקשורים למערכת. היא הוסיפה כי להערכתה אין בסיס לחשש שהמספר הגבוה של הגופים המחברים למערכת יחייב גיוס מאסיבי של מפקחים. הא-ראיה רשות שוק ההון צריכה לבחון מספר גדול מאוד של גופים בתחום הפיננסי שהגישו בקשות לרישיונות, ומחויבת לעשות זאת באמצעות עובדי מדינה. היא גם הבהירה כי גם אם בנק ישראל יסתייע במיקור חוץ לעניין גיבוש המתודולוגיה של הבקרה והפיקוח, בסופו של דבר האחריות על המתודולוגיה היא עליו.

החלטות:

המועצה מבקשת לקבל עדכון בנוגע לטיפול בסיכונים במערכת לשיתוף בנתוני אשראי. (אחראי: אייל חזד לו"ז: בדיווח הרבעוני הבא)

נספח א'

דוח ביקורת בנושא "מערכת חזאים" – נושאים עיקריים למועצה המינהלית

מערכת החזאים מרכזת את תחזיות האינפלציה, שער החליפין של הדולר וריבית בנק ישראל, של בעלי מומחיות (להלן - חזאים) מקומיים. חטיבת מידע וסטטיסטיקה אחראית לתפעול המערכת, לאיסוף הנתונים, לעיבודם ולניהולם, ואילו חטיבת המחקר אחראית למתודולוגיה, לשימוש בנתונים ולהצגתם לוועדה המוניתרית. קיים סט של כללים לפיהם המומחים יכולים להיכלל ברשימת החזאים. זהות החזאים הינה סודית, ולכל חזאי מספר סידורי קבוע במערכת.

תוצרי המערכת משמשים את חטיבת המחקר. חלק מהתוצרים הינם לוחות וגרפים המתפרסמים בפורטל מו"ס. התוצרים מוצגים בפני הוועדה המוניתרית בכדי לסייע בעבודתה, ובהערכת יעדי האינפלציה. המערכת עלתה לאוויר לפני מספר שנים, כאשר לפני כן עבדו ידנית. בעת הביקורת, לא קיים עדיין מענה כולל לתפעול המערכת באופן אוטומטי, וכן מתבצע אפיון מחדש למערכת.

מטרות הביקורת היו לבחון את הפעילויות, את תהליכי העבודה ואת היבטי מערכות המידע במערכת חזאים, וכן לבחון ולהעריך את תהליכי הניהול, הפיקוח, המעקב והבקרה במערכת חזאים.

להלן נושאים עיקריים שעלו בדוח הביקורת:

- רשימת החזאים וממשקי העבודה מולם.
 - קליטת השאלון במערכת ובקרת התהליך.
 - הרשאות המערכת.
- נושאים נוספים בדוח הביקורת התייחסו, לאפיון המערכת והתהליכים בה, לתוצרי המערכת ועוד.

נספח ב'

דוח ביקורת בנושא העברת תשלומים בחטיבת השווקים – נושאים עיקריים למועצה המינהלית

לבנק ישראל חשבונות בנק בהם מתבצעות העברות הכספים בגין פעילותה של חטיבת השווקים (תשלומים ותקבולים של בנק ישראל ל/מצדדים נגדיים לעסקה). באופן דומה, לכל צד נגדי לעסקה ישנם חשבונות בנק ייעודיים אליהם ומהם מתבצעות העברות הכספים, במסגרת העסקאות.^{13*} הביקורת בחנה את אמצעי הבקרה בתהליכי עבודה אלו.

מטרות הביקורת היו לבחון את תהליכי העבודה בעת העברה של תשלומים ותקבולים בחטיבת השווקים, לרבות יצירה ושליחה של המסרים המתאימים. כמו כן, לבחון את שיטות הניהול, הפיקוח, המעקב והבקרה וכן בחינת האפקטיביות של אמצעי הבקרה בתהליכים אלו.

להלן נושאים עיקריים שעלו בדוח הביקורת:

- התראה לגורם בכיר בעת ביצוע Override.
 - הרשאות לכתיבת מסרים ב- AMH.
 - הרשאות לביצוע OVERRIDE.
- נושאים נוספים בדוח הביקורת התייחסו, בין היתר, לתוכנית פעולה לטיפול באירוע בו בוצע שינוי חריג, לתהליך הוספה/הסרה/שינוי נתיב תשלום, לאסמכתא אשר על בסיסה משנים נתיב תשלום, למסרים ידניים, לבקרת סוף יום ועוד.

¹³ הוחלט לא לפרסם – נושא הקשור לביטחון הבנק.

דוח סקירה עצמית תקופתית לשנת 2020 של הביקורת הפנימית – נושאים עיקריים למועצה המינהלית

התקנים המקצועיים הבינלאומיים של לשכת המקרים הפנימיים העולמית, ה - Institute of Internal Auditors (להלן: IIA), קובעים כי תכנית להבטחת איכות של פונקציית הביקורת הפנימית חייבת לכלול הערכות פנימיות עצמיות והערכות חיצוניות של פעילותה. במסגרת הסקירה העצמית התקופתית, לשנת 2020, בחרה הביקורת לבחון את תהליכי הטיפול בתלונות העובדים.

חוק הביקורת הפנימית מאפשר למנות את המבקר הפנימי גם כממונה על תלונות הציבור או הממונה על תלונות העובדים, "אם מילוי תפקיד נוסף כאמור לא יהיה בו כדי לפגוע במילוי תפקידו העיקרי". החוקים וכללי המקצוע מחייבים את המבקר הפנימי גם בתפקידו כנציב התלונות, בשינויים המחויבים.

מטרת הסקירה היו לבדוק את נאותות יישומו של נוהל טיפול בתלונות עובדים, וכן לבדוק את התאמתו של "נוהל טיפול בתלונות עובדים" לחוקים הרלוונטיים ולהנחיות המקצועיות העדכניות.

נמצא כי פעילות נציבות תלונות העובדים עומדת בציות מלא עם רובם המכריע של סעיפי הנוהל. עיקרי ההמלצות בהקשר זה גובשו בנוגע לתיעוד ולניהול של מסמכי הבדיקות המבוצעות ע"י נציבות התלונות, להקפדה על הודעות למתלוננים, לעדכון הנוהל, לעיבוי הנתונים בדיווח התקופתי ובהצעה לעדכון של נוהל עבודת המועצה המינהלית.